

Σοκ και δέος

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

τις ΗΠΑ, με κυριότερα προϊόντα τις ελιές, το ελαιόλαδο και το κρασί. Στην περίπτωση που η Ε.Ε. ανακοινώσει αντίμετρα αντίστοιχα των δασμών των ΗΠΑ, θα δημιουργηθούν εκ νέου πληθωριστικές πιέσεις στα αγροδιατροφικά προϊόντα, με μεγάλους χαμένους τους ίδιους τους καταναλωτές που θα βρεθούν αντιμέτωποι με ένα νέο κύμα της ακρίβειας.

Επιπλέον, η γενικότερη αβεβαιότητα στις αγορές μπορεί να περιορίσει τις ξένες άμεσες επενδύσεις, καθυστερώντας τη δυναμική ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Καρπανάκι

Με βάση πάντως το αρνητικό σενάριο που κατέθεσε ο επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, καθηγητής **Ιωάννης Τσουκαλάς**, παροσιδιάζοντας, πριν από λίγες ημέρες, την τριμηνιαία έκθεσή του, η πρωτόγνωρη αβεβαιότητα που πηγάζει από το νέο καθεστώς οικονομικής πολιτικής των ΗΠΑ μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων όσον αφορά τις προοπτικές της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθώς και να μειώσει το επενδυτικό ρίσκο, με δυσμενείς συνέπειες για τις ελληνικές εξαγωγές, την κατανάλωση και τις επενδύσεις.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την κόπωση του ρυθμού αύξησης των επενδύσεων για το 2024, πιθανές καθυστερήσεις στην εκτέλεση επενδυτικών έργων του Ταμείου Ανάκαμψης θα μπορούσαν να επιβραδύνουν την αναπτυξιακή δυναμική για το 2025.

Ο παγκόσμιος εμπορικός πόλεμος που ξεσπά ενδέχεται να αυξήσει σημαντικά τις διακυμάνσεις στις τιμές ενέργειας, πρώτων υλών και συνολικά το κόστος της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, πυροδοτώντας ένα νέο κύμα πληθωρισμού με αρνητικές συνέπειες για το διαθέσιμο εισόδημα, την κατανάλωση, αλλά και την προοπτική απόσυρσης της νομισματικής σύσφιξης.

Η επιβολή δασμών από τις ΗΠΑ στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου ενδέχεται να οδηγήσει σε ανακατεύθυνση των εμπορικών ροών (trade flows redirections) αυτών των μετάλλων (και προϊόντων αυτών) προς την Ευρώπη. Εάν δεν αντιμετωπιστεί από την Ε.Ε. με ανάλο-

γη πολιτική δασμολογικής προστασίας, μπορεί να προκαλέσει πλήγμα στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών (και κατ' επέκταση των ελληνικών) επιχειρήσεων χάλυβα και αλουμινίου, με αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη.

Σε αναζήτηση νέων αγορών

Σε επιφυλακή βρίσκονται οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις, καθώς οι εξαγωγείς περιμένουν να δουν αν η τελική λίστα περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή θα υπάρξουν κάποιες εξαιρέσεις, όπως έχει γίνει και στο παρελθόν με το ελαιόλαδο και τις ελιές. Οι ΗΠΑ αποτελούν τον πέμπτο καλύτερο πελάτη για τις ελληνικές εξαγωγές και κυρίως για τα αγροδιατροφικά προϊόντα. Το 2024, οι εξαγωγές ανήλθαν στα 2,41 δισ. ευρώ, καταγράφοντας 20% αύξηση σε σχέση με το 2020, όταν είχαν φτάσει το 1,13 δισ. ευρώ. Από το σύνολο των εξαγωγών, το 31% συγκεντρώνει ο αγροδιατροφικός κλάδος, το 41,68% τα βιομηχανικά είδη και το 22,85% τα καύσιμα. Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων, η αξία των λαχανικών που εξάγονται στις ΗΠΑ ανήλθε στα 212 εκατ. ευρώ, στα ροδάκινα, κυρίως σε κομπόστα, στα 88,4 εκατ. ευρώ, στα τυριά στα 73,7 εκατ. ευρώ και στο ελαιόλαδο στα 68 εκατ. ευρώ. Μετά την επιβολή δασμών από την αμερικανική κυβέρνηση, οι ελληνικές επιχειρήσεις που εξάγουν τα προϊόντα τους στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού σχεδιάζουν τις επόμενες κινήσεις τους, αναζητώντας νέες αγορές προκειμένου να αντισταθμίσουν τις όποιες απώλειες θα έχουν από την αμερικανική, στρέφοντας κυρίως το βλέμμα τους σε τρίτες χώρες. Εκφράζουν επίσης την αισιοδοξία ότι ακόμη και με την επιβολή υψηλών δασμών προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, όπως είναι το ελαιόλαδο, οι ελιές, τα τυριά και το γιαούρτι, δεν θα επηρεαστούν, σε μεγάλο βαθμό τουλάχιστον, καθώς καταναλώνονται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τους Έλληνες της ομογένειας.

Αβεβαιότητα

Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις που έκανε στην «R» ο πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων, **Αλκιβιάδης Καλαμπόκης**, σύμφωνα με τον οποίο «η οριζόντια επιβολή δασμών 20% και η επιβολή δασμών στις περισσότερες χώρες ανοίγουν έναν κύκλο αστάθειας. Από αυτό το νέο τοπίο δεν

© Αλκιβιάδης **Καλαμπόκης**
Πρόεδρος του Πανελληνίου
Συνδέσμου Εξαγωγέων

© **Νίκος Βέτσας**
Γενικός διευθυντής του Ιδρύματος
Οικονομικών και Βιομηχανικών
Ερευνών

μπορεί να ξεφύγει η Ελλάδα. Εμβληματικά ελληνικά προϊόντα, όπως οι ελιές, το ελαιόλαδο, τα γαλακτοκομικά μας προϊόντα, όπως είναι η φέτα και το γιαούρτι, τα ροδάκινα, τα κρασιά και τα αρτοσκευάσματα θα βρεθούν στη μέγιστη των δασμών του 20%», Προσθέτει ωστόσο ότι «η υψηλή ποιότητα, η διατροφική αξία τους και το ισχυρό brand που έχει αποκτηθεί με πολύ μεγάλο κόπο και προσπάθεια θα αποτελέσουν ένα πρώτο ανάχωμα για να μη μειωθούν οι εξαγωγές. Η ελληνική ομογένεια θα παίξει καθοριστικό ρόλο και μια λελογισμένη πολιτική αντιμέτρων πιθανόν να οδηγήσει σε μια εξαίρεση που είναι το επιθυμητό από την πλευρά των Ελλήνων εξαγωγέων. Το ίδιο είχε γίνει και στην προηγούμενη διακυβέρνηση Τραμπ που είχαν εξαιρεθεί το ελαιόλαδο και οι ελιές». Καταλήγοντας, ο πρόεδρος του ΠΣΕ επισημαίνει ότι «η ελληνική πολιτεία και οι εξαγωγείς πρέπει να βρουν κοινό βηματισμό προκειμένου να αξιοποιηθούν όλα τα εργαλεία που θα ενισχύσουν τους εξαγωγείς μας. Χρηματοδότηση, ενισχύσεις και άνοιγμα σε τρίτες χώρες, αποτελούν τη λύση για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις».

Από την πλευρά του, ο γενικός διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, **Νίκος Βέτσας**, μιλώντας στην «R» τονίζει ότι «η κατάσταση στην αγορά είναι ασταθής μετά την επιβολή δασμών στα προϊόντα που παράγονται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς και στα ελληνικά». «Η παραγωγικότητα δεν έχει αυξηθεί όσο θα ήθελε κανείς και το πλήγμα πλέον στο εμπόριο δημιουργεί προβλήματα. Πάντα το εμπόριο οδηγεί σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην κατανομή των πόρων, αλλά, όταν έχεις απότομες αλλαγές στην οικονομική πολιτική, όλοι οφείλουν να έχουν μια στάση επιφυλακής. Επίσης, τους τελευταίους μήνες, ενόψει της επικείμενης επιβολής δασμών, βλέπαμε μια αύξηση των εισαγωγών σε πολλές χώρες έτσι ώστε να προλάβουν τους εισαγωγικούς δασμούς. Πλέον, μέχρι να οριστικοποιηθεί ποιοι δασμοί τελικά θα ισχύουν για την εξαγωγή προϊόντων στις ΗΠΑ, αναμένεται να υπάρξει μια καθυστέρηση όλων των επενδύσεων, καθώς οι επενδυτές θα περιμένουν να δουν τους τελικούς κανόνες του παιχνιδιού».